

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 8 korona.
Fél évre . . . . . 4 "
Negyed évre . . . . . 2 "
Külföldre egész évre 12 "
Papok, tanítók, gazdasági egyélti tagok és köz. előjárónak egész évre 6 kor., a tanító-egylet tagjának, köz. és körjegyzőknek 5 kor.
— Egy példány ára 16 fillér. —

Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hivatalos hirdetések 100 szög minden szö 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 1 cm-ként 6 fillér, többszöri közlésnél 4 fillérről közöltenek. Nyílt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvtári üzlete (Kossuth-utca), hova minden eljuttatandó közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adnak vissza. —

A székelviek táplálkozása.

Írta: Ugron Zoltán.

— október 15.

Nehéz volna kipuhatólni, hogy miért, de nálunk a nép homlokegyenest másképpen táplálkozik, mint a hogy a viszonyai és szélsőségség parancsolják.

Minden szegény nép úgy kell táplálkozzék, hogy az olesóból kerüljön ki és munkabírásában ne gátolja.

Legolesőbb táplálék rendszeren az, a melyet a föld bőven megterem és saját maga földjéből kerül ki.

Udvarhelyvármegye, sőt a többi székelv vármegyék a kukoricatermelés szélső pontjait képezik, azaz kivéve e megyében a Küküllő-völgyét, Maros-Tordában a Nyárad- és Maros-Völgyet, kiserésben a Kis-Küküllőt, végre a nem nagy székelv mezőséget: a kukoricatermelés csak a keveset termő korai fajtákra szorítkozik és sok munkával keveset fizet, Csikban és Háromszéken pedig kárral termelik.

Tehát a székelv fő-táplálékát, a kukoricát költségesen termeli; sokszor drága pénzen veszi. Pedig az a táplálásnál alig egészségesebb, mint a burgonya, a mely a mi viszonyaink közt katasztrális holdanként kétharmad, sőt két annyi keményítőt ad s a mellett ember és állat táplálására való felhasználhatósága kiszámíthatatlan.

Csupán rossz szokás a turóval való táplálkozás is. Az nem olesó, mert táplálékban fél annyit ér, mint a szalonna s ára néha majdnem annyi.

Teljesen mellőzi a nép a lencse és borsó főzelékekkel való táplálkozást, melyek pedig a abnál (fuszulykánál) táplálókban s mint gyermek-lalék hívatottabbak.

Igen apad a juh-hus fogyasztása is. Pedig a ősszel olesóbb minden husnál és határozottan bb; már csak azért is, mert nálunk kövér thot olesón, sovány marhát drágán vágnak.

Nemesak a marha-, hanem a disznóhussal szemben állíthatjuk a juhust, mert hisz az állfistólve éppen úgy eltartható. Már pedig a mi idekünk alkalmasabb a juh tartására, — a melynek minden táplálékát olesón megadhatjuk s trágyáját kitűnően felhasználhatjuk — mint

a disznó, melynek táplálékát pénzért kell vevgyük, a legelőt pedig rosszabbul értékesíti, trágyája meg elkallódik.

Ellentmondásba azért nem jövök, mert igaz, hogy a szalonnát turó helyett ajánlottam, de azt csak akkorra, mikor a turó ára nagy. Már pedig az alacsonyabb lenne, ha az őszi kövér juhott nagyobb fogyasztás mellett jobban értékesíthetnők, mert akkor többen tartanának juhott.

Buza termelését is forszírozuk; pedig a rozs táplálékának felér vele s nem szenved sem rozsdától, sem üszögtől s bő alom-szalmát ad. Míg a takarmányul szolgáló szalmát kellő kiterjesztésével a zab- és az árpatermeléssel lehetne kipótolni. Ezek mindig jó piaci árral bírnak.

Jobb módú osztályunk igen felbecsüli a bivaltejet. Ezzel szemben nem becsüli meg a bivalhust. Már pedig jobban jönne ki, ha kövér bivalhust enne a sovány tehének husa helyett és nem fizelné kétszeresen a bivaltejet a tehéntejnél, mert igaz, hogy két annyi zsir van benne, de prolesz kevesebb. Ez pedig az izmok erejére több befolyással van.

Ha ilyen irányban népünkre hatni lehetne, koronák és fillérek maradnának meg a családknál és százezrekre menne az a haszon, mit a köz a munkaképesség fokozódásában nyerne.

Orvosok köteleessége oda hatni, hogy úgy legyen. Papok és körjegyzők, mint intelligens emberek azok, a kik legtöbbet érintkeznek és legtöbbet tehetnek ilyen irányban is.

Ha megkezdjük, lassan elérhetjük; ellenkezőleg pedig soha!!!

Világnapló.

Vezeti: Bakó Sámuel.

Kezdjük a világeseményekkel. A német birodalom új kancellárjává Bülow gróf külügyminisztert nevezte ki a német császár. A kinek tanácsára rendkívül sokat ad. Az ő szavai irányadók a kínai háború viselésére is. Kínából pedig most békés hírek érkeznek. Csing herceg és Li-Hung-Csang főmandarinok nyújtottak is már át az európaiknak békefelteletet, de ezek még egyelőre világért sem olyanok, a melyek alapján azonnal meg lehetne kötni a békét. Oroszországból nihilista merénylet híret hozzák a lapok. Szabasztopol mellett a ezért vonatosított együtt legbe akarták röpiíteni. A merénylet azonban sikerült még idejében megakadályozni. A merénylőket is elfogták. — A burok köztársaságának vége, de a guerilla-harc még foly szanaszét Délafrikában. — Ilthon ismét kimagasló művészi eseménye volt a hétnek. Blaha Lujza asszonynak, a nemzet csalóányának 25 éves jubileumát ünnepelte a nép-

színház s vele a nemzet. A magyar népszínmű azóta ért el nagy sikereket, a mióta Blaha Lujza Splényi báróné interpretálja örökszép szerepeit. A népszínház a Blaháné nevével úgy összeforrt, hogy egyiket a másik nélkül képzelni sem lehet. Hálás is a nagy művészint a színházi bizottság és elhatározta, hogy örökös tagjául szerződött Blaha Lujzát. Ez olyan kitüntetés, mely teljesen méltó a népszínházhoz. — Másik kitüntetés művészeink közül Róna József szobrászt érte. Ő felsége ugyanis, ki mostanában Gödöllőn időzött, megtekintette a boldogult Erzsébet királynőről készített szobor mintáit s azok közül egyiket kiválasztotta, hogy azt állítsák fel a gödöllői parkban. Ő felsége különben Pálffy János grófnak is Gödöllőről fejezte ki köszönetét 3 millió forintos alapítványért, melyet a nemesszívű gróf a nemzetnek tett. — A míg a művészeti téren ilyen örvendetes események történek, éppen olyan gyászos, hogy a szabadságharc egyik kiváló alakjának, az aradi tizenhárom egyikének özvegye Vécsei tábornokné meghalt. A nemzet osztatlan részvétele kísérte sirjába. — A képviselőház voltaképpen csak egy pár formális ülést tartott, mert a bizottságok még nem tárgyaltak le a költségvetést. Az okt. 18-iki ülésen Végth Arthur előadó nehégy vicinális vasut építését jelentette be. Bernáth Béla a dohánykereskedés és erdőmunkások javaslatáról, Agoston József pedig a statisztikai hivatal munkaprogramjáról adott be jelentést. Széll Kálmán kormányelnök az új országház építéséről referált, azután a ház megszavazta a végzésjavaslatot haruadszori olvasásban is. A következő rövid ülés okt. 22-én volt, melyen az előbbi ülésen benyújtott próbb javaslatokat tárgyalták le. Az okt. 25-iki ülésen a kvótajavaslatról végzett a ház. Ellene beszéltek Komjáthy Béla, Csávolszky Lajos, Polonyi Géza, majd a miniszterelnök védelmezte meg a királyi döntést. A javaslat ellen beszélt még Pichler Győző és Tóth János is. Az ülés végén Molnár János apát interpellálta a miniszterelnököt, a miért nem sikerült a néppártnak Csik-Tusnádon és Csik-Szentmártonon négyülést tartani. A miniszterelnök kijelentette, hogy arról senki sem tehet, ha a néppárt elvei nem kellenek a székelvieknek. — Ha még megemlítjük, hogy a Petőfi-társaság Vörösmarty Mihály születésének 100 éves fordulóját fenyves ünneppilyvel készült megülni és a dunamelléki ev. ref. egyház évi közgyűlést most tartja, az hiszünk, beszámoltunk a hét minden jelentősebb eseményével.

A Székelv föld erdőbirtokosai érdekében.

Rendkívül fontos és a Székelv földet igen közelről érdeklő közgazdasági ügyben ülésezett e hó 24-én Udvarhelyvármegye mezőgazdasági bizottsága Székelv-Udvarhelyt, a vármegyeház kistermében Török Albert dr. nyugalmazott főispán elnöklete alatt.

Az ülésen igen szép számban voltak jelen a bizottság tagjai s maga az erdőfelügyelő is részt vett azon.

Az ülés tárgyat Török Albert dr.-nak a földmivé- lés-ügyi miniszterhez közvetlenül beadott kéreése képezte, melyben a székelvység számára védelmet kér az erdő- arányosításoknál történt üzelmekek szemben.

A nagy horderejű, közvetlenül a Székelv föld birtokoságának clethevágó ügyét tárgyaló kerést rendkívüli fontosságánál fogva szóról-szóra közöljük:

valaki oda álljon melléje s vakarja meg a hátát. Jól teszi, bölesen teszi. Ennél több élvezete sincs ezen a szomorú világon. A másik csak notára adja le a tejet. Hát nem szép dolog, ha a bival szereti a dalt, a dalt, a dalt, mely tulzeng a bérezekeket? Van olyan is, mely csak mindig egy ugyanazon emberrel engedí fejteni magát, mást meg nem tőr, félre rugja kíméletlenül. A mi bivalunk nem volt szeszélyes. Kati volt a neye s nem kívánta, hogy elnékeljék neki: helyre, Kati, Kati, Kati, — ő egyszeri szóra oda állott egyszer kijelölt helyére s a mi benne télt volt, mind egy cseppig leadta becsületesen. Ő és kis bockijája képviselte a bival-osztályt, ő volt az alapvető, a családalapító s mi már látni vél- tük Kati leányait, fiait, a mint hozza őket a bival- golya esztendőről esztendőre; láttuk a fekete sereget, mely lustán czámmog haza a csordából s eláraszítja tejjel a házukat. . .

Láttak-e már önök haldokló állatot? Keserves érzés ez. Tehetetlenül állunk, mert a szegény okatlan állatnak csak arra van nyelve, hogy megnyalja a vérből való vért, de nincs szava, hogy mondja, nincs bár keze, hogy megmutassa, hol fáj, mi fáj. Elterül a hídlacon, időnként nagyokat nyög, meg-megreszket a vékonya, lábától a fejéig át-átnyíllal a gyilkos fájdalom. Hol a forrás, az eredet: nem tudjuk. Hirtelenében összevissza olvasunk mindent az állatorvosi könyvben, figyeljük, mi talál rá a betegségre sok eset tünetéből s még jobban megzavarodunk. Végre is megállapodunk abban, hogy torokgyíkja van. Akkor pedig vége. Egy rövid éj- szaka s csakugyan vége: Kati-t a családalapítót meg- ölte a torokgyík. Ugy a mint van, el kell földelni, husa, bőre, vére, minden porcikáját hálalós veszedelem.

— A gazdaság szépen indult. — Hát bizony a bival képes állat, oktatnak barátaim. A legkényesebb állat. Meleg idő, ha hirtelen hűvökre válik: elég neki. Szerencse kell hozzá.

No mindegy, elpusztult, mit csináljunk. A keser- ges nem használ. Annak deglik, mondotta az egyszeri

Nagyméltóságú

Duránci Ignác m. kir. földmivéleési Minister Urnak

Budapesten.

Mély tisztelettel alólirott, ki Udvarhelymegyében születtem és éltam, ennek a vármegyének a múltban képviselője, 16 évig alispánja és 3 évig főispánja voltam és így a Székelvföld központjában vármegyéim székelv népének értelmi, erkölcsi és közigazdasági életét egy hosszú megfigyelő tapasztalat alapján részletesen ismerem — közelebbről olyan szomorú jelenéséért észleltem, hogy azt Nagyméltóságodnak dióhéjba szorítva előterjeszteni, hazafias kötelességemnek tartom.

Van ennek a vármegyének egy nehégy nagyobb lakossággal bíró községe, melyek ösödiktől mostig nagy terjedelmű havasokkal, abban közösen használt erdő-egyekkel és legelőkkel bírtak és bírnak. Ilyen községeknek jelezhetem Udvarhelymegyében: Parajd, Alsó-Sófalva, Felső-Sófalva, Atyha, Körönd, Oroszhegy, Zetelaka, Kápolnás-Oláhfalva, Szentgyházas-Oláhfalva, Lővéte, Homoród-Almás, Karácsonyfalva, Zsombor, Felső-Rakos, Vargyas, Füle és M-Hermány községeket.

Ezen 17 községnek az 1890. évi népszámlálás adatai szerint összesen 30.417 lelekszámra van és nem fogok nagyot csalódni, ha azt jelzem, hogy a telek- könyvi adatok szerint ezen községek közbirtokosságai mintegy 100.000 katasztrális hold terjedelmű és eddig- elé közösen használt erdő-egyekkel és legelőkkel bírnak még most is. Köztudomású dolog az is, hogy nálunk Székelvföldön a mivélés alatt álló birtok kevés és a jelzett nagyobb községeknek apró birtokosai faizásból és marhatenyésztésből tartották fenn magukat és családjukat.

Most azonban, hogy ezen nagyobb terjedelmű köz- birtokokkal bíró említett községekben az arányosítás megindult és az egyes birtokosoknak a közhelyekből jutandó arányrésze bíróság a papiroson megállapít- tott, Zetelaka és Oroszhegy nagyközsége- kben az a szomorú tapasztalat merült fel, hogy teljesen idegen emberek, jövevények és egyes ugyanazon köz- ségbeli nagyobb birtokosok az értelmetlen kisbirtoko- soktól a bíróság már megállapított arányrésztől hiha- tetlen olesó árban, katasztrális holdját 50 krtól fel egész 20 forintig tömegesen összevásárolják és telek- könyvileg magukra íratták. Csak Zetelaka köz- ségben tudomásom szerint 8000 holdat ilyen módon összevásárolták. A kisbirtokosok tudalanságból eladják potom áron arányrészüket és a midőn a közhelyek kiszakítása tényleg végrehajtatik, véglegesen kiszorulnak a közhelyek használatából és holdon alóli kisebb birtokosoknál községben nem ma- radhatván, koldusbotra jutnak és kénytelenek lesznek idegen helyre elvándorolni.

Ezek az apró székelv birtokosok eddigelé a köz- helyeken gyakorolt faizásból és marhatenyésztésből él- tek, mivel a mivélés alatt álló 3 határban (ugarrend- szer) olyan kevés magánbirtokuk van, hogy abból ab- solute meg nem élhetnek.

Ez a szomorú tünet, mely Zetelaka és Oroszhegy községekben mutatkozik, mint ragályos betegség, a többi állam már jelzett községekben is el fog ter- jedni. Ugyanez a veszély fenyegeti Csikmegye és Három- szék megye székelv lakosságát is, még talán nagyobb mérvben, mert ottan a községeknek sokkal nagyobb terjedelmű osztatlan közerdő-egyek és legelők vannak,

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGYAJA.

A bivalbőr.

— Írta: Benedek Elek. —

Ifjú koromban sikerült ellentállanom barátaim biztatásának és nem gyűjtöttem kötetbe verseimet, de sőt inkább tűzbe dobtam valamennyit. Ma sokkal gyen- gébb karakter vagyok: falusi barátaim biztatására mind jobban-jobban belemérlök a gazdacetbe s bár ma is nagy lelki gyönyörűséget szerez nekem egy szép költe- mény, melyet más ír, mondhatom: nem utolsó gyönyörű- ség egy formás borjú sem, melyet én neveltek nagy gondnal, szeretettel. Nem bánom, ha rossz élezeke is adok alkalmat: mindig jól érzem magamat az álla- tok s nem mindig az emberek közt. Sokszor elnézem a csordából hazaérkező bivalokat, ezeket az idomtalan testű, csunya fekete állatokat. Bizalmatlanul, révedezve jár körül a tekintetők, a fekete pofából kicsilló szem csupa rejtelem, nem lehet kiolvasni az ő szemökből, mint a más állateből: mi szándék forr belől. Am lassanként meggyőződöl, hogy a mi rajtok felemesnek látszik, valóképpen a legszelidebb jámborság, aggódó félelem: vajjon nem bánja-e őket az a két lábú ször- nyeteg. Ha ő tudatára ébredne retentő erejének! Min- den pillanatban félkaphatna hátrakonyuló szarvaira; fölrepihetne a levegőbe; ólomlábaival meggyomrozhatna s im e helyett jámboran a jászol mellé áll s nyugodtan túri, hogy szorongassák, ránezigálják a világ legpompá- sabb tejtől dagadó tőgyét.

— Ne idegenkedj a gazdaságtól — biztattak bará- ráim — most vagy a legszebb korban, még sokra viheted. Erre határozott nagy talantum van benned, kár volna parlagon hevertetni, csak egyet ne felejtj: ma csupán az állattenyésztés fizeti ki magát. A buzának vége. Annak löttek. Meg kell osztolni a napszámossal, a cseléddel. Drága napszám, olesó buza: tönkre me- gyünk, ha más felé nem fordítjuk a gazdaságot.

— Ez tökéletes igaz, mondtam én ellenben az állattenyésztéssel nemde? Sok takarmány, sok állat, kü- lönösen szarvasmarha, a miben nő a pénz? Jól gon- dolkozom?

— Bölesen!

A jó falusi barátok többeek közt abban is előnyö- sen különböznek ama barátóktól, kiknek biztatására oly sok verseskötet lát világot, hogy míg ezek megkövetelik a tiszteletpéldányt, am azok erejükhöz mérten támogatják a szép reményű kezdőt, ki egy borjuval, ki egy ma- lacezzal. Valóban az én gazdaságom oly szépen indult, hogy az csupa csuda. S mert évés közben jön meg az étvágy, ha kaptam egy ajándékborjut, mindjárt azon dolgoztam az emém, hol találak hozzá illő társat. Így telt meg az istálló ajándék- és szerzeménymarhával s táltosaim, kik eddig bitorolták az egész istállót, méltan- lankodó nyertéssel szorultak össze. Különb is nagyot szállottak becsülésemben. A ló kényes portéka, hamar levetkőzötti a gazdát. Ma még csillagot rug tüzes ked- vében, holaup már nyomorultan áll a hídláson: hatal- mas hog ékellenkedik a lábán. Tegnap még huszár alá való volt, ma már kutyának való. Két-három esztendőn át folyton nőtt a pénz benne, aztán egyszerre csak a bőrével maradt. Ha kényes lovat tartasz, mindig félve lépsz az istállóba, végig muszárol, nem esett-e hiba benne; ha olesó fajtát, minden esztendőben megsozi háromszoros értékét. Mert a ló mindig eszik. Ritkán fekszik le, állva szundikál, de mindegyre fölrezen szendergéséből s a helyett, hogy ilyenkor lefeküdnék, aludnék, fejt a fogasnak szegi s gyüri magába a drága sarjut.

Ellenben a bival! Ő nem válogatós. Ha szénát kap, köszönettel fogadja; ha szalmát, azt is megesi s mintha támogatni akarná a gazdát a gyarapodásban, az egyszer megevev szalmát újra kérőzdi. Este-eggel csak úgy zuhog tőgyéből a tej s napközben esendes béketűrésrel huzza az ígát. Vannak ugyan szeszélyei, de kinek nincsenek? Az egyik megvárja, míg fejk, hogy

ezigány, a kinek van. Savanyu vizsgatlas, de jobb hi- ján jó ez is.

Most már legalább a kicsi Kati maradna meg. Próbáljuk meg, hátha maga alá ereszténé Virág a kis árvt. A ki e szép nevet viseli, szép nagy tehén, hatal- mas testű. Svájcz szabad földje volt őseinek hazája, de csak a szabadság szeretele maradt meg benne: az egyenlőség, a testvériség szent elvöit nem vallotta, ő maga alá eressze azt a förtelmes fekete bocost. Pe- dig mondhatom, a kicsi Kati minden feketesége mellett is kedves, jóképű bockija volt, a minthogy nincs állat, mely kicsi korában szép ne volna, kedves ne volna. Akárcsak az embereknél. Ki látott csunya gyermeket?

Virágnak akkora tőgye volt, mint egy üst, de szájk- keblü volt. Indulatosan rugta el a kicsi Kati.

— Megállj Virág, azért is a te tejedem neveljük fel. Könnyü volt a mondas, nehéza a végrehajtás. Ki- tünt, hogy a bivalboconál gyámoltalanabb állat nincs. A cuezeli kifordult a szájából, nem tudott belőle szopni. Próbáltuk kanállal: több tej folyt a földre, mint a kicsi Kati gyomrába. A szemünk láttára sinylett, soványodott, aztán egyszerre csak szépen elaludott. Gyenge, vizenyös husát megették a cigizányok. Nekünk maradt a bőre. Hát ezzel mit csináljunk?

Elküldöttük a timárhoz. Timár kieszerelte, aztán átadtuk a csizmadiának. Csizmadia mértéket vett hat gyermek lábáról. Kicsi Kati gyenge bőreből kiltelt hat pár cipő. Nem is annyira cipő, mint — boeskor.

És jönnek az én barátaim s nézik az én gazda- ságot. Megelégedéssel tapogattják, simogatják a fehér állatokat.

— Hát a bivalok? Nincs bival? — Dehogynincs. Ott a hat gyerek lábán az egész bival-gazdaság. . . .

Imát mond Molnár Imre rend. a. s. lelkész. Énekel Já-nosi Huska. Alkalmi beszédet mond Bedő Ferencz lel-kész. Ének a helybeli dalkar által. Imát mond Sebestyén Sándor s. lelkész. GLXXIV. diés. 6. v.

Beköszöntő. Ünnepeket ült e hó 14-én a beth-falvi ev. ref. egyház. Ekkor foglalta el ugyanis a több mint 9 hónapig kereszttel ürességekben volt papi állomást az egyház új lelkésze Baczó Lajos, volt küsmödi lelkész. A harangok hívogató szavára templomba seregett az egyház apraja-nagya, valamint a szomszédos Székely-Keresztur, Kis-Galamfalva és Rugonfalváról összegyűlt nagyszámú közönség és az új lelkésznek távolabbi vidékekről is megjelent tisztelői, barátai. Itt a közönségnek Bokor János ny. tanító orgonajátékával kísért ajtókat nyitva Kovács István rugonfalvi lel-kész lépett szószékére s a békeüzenet, hitről, szeretet-ről, az egyháztagok és a lelkész egymásközi viszonyá-ról tartott rövid, magvas beszéde után isten áldását kérve lelkészre és egyházra, felhívta az új lelkészt hivatala elfoglalására. Rövid ének után az új lelkész lépett szószékére s buzgó, megható ima után megtartotta székfoglaló beszédét, jelezve működési programját s in-ve hallgatott a vallásos és erkölcsös életre, rendsze-retre, de különösen egyház és haza iránti szeretetre. Isteni tisztelt vezetővel a templom előtt intette hall-gatóit a munkásságra, az áldozatkészségre, hitbeli szilárd-ságra és az anyaszentegyház iránti tántoríthatatlan hű-ségre. Az új lelkész szavaira Kardalos Mózes szé-kegyi gazda válaszként megjelent magvas beszédében. Kedélyes ebéd után, hol egymást érték a szebbnél-szebb pohárköszöntők, az egyház által rendezett tánc-zingalomba vonult a közönség nagy része, hol a bőgőzi zenekar notái mellett a hajnali órákig maradt együtt. A mulatság úgy fejlődött, mint anyagilag igen szépen sikerült. Tiszta jóvedelme, mely templomalapra fog for-dítani, mintegy 50 korona. Isten áldása legyen az egy-házban, melynek tagjai egy szép nap emlékével gazda-godtak. —

Emléket az agyagfalvi réten! A székely emlé-kei alap javára Szombathalvi Lajos rendőrfőkapitány adom-nyozott 10 koronát, ezt hozzáadva az idáig befolyt 3238 korona 33 fillérhez, az alap összege tesz 3248 korona 33 fillért. Fogadja a nemessivű adakozó hazafi-as adományt a végrehajtó bizottság halás köszönet-tel. Sz.-Udvarhelyt, 1900. okt. 27. Ferenczi János, végreh. biz. pénztárnok.

Esküvő. Hargita Nánor helybeli állami kö- és agyagipari szakiskolai igazgató, az ismert nevű szobrász tegnap délután esküdött örök hűséget Borra Ilonának városunkban.

Miniszteri jutalmazás. A belügyi m. kir. mi-niszter Albert Izák enlaki lakosnak egy emberélet meg-megmentéséért jutalomdíj fejében 52 korona 50 fillért utal-ványozott a székelykereszturi kir. adóhivatalhoz.

Nöegyleti közgyűlés. A székelyudvarhelyi jó-tékony nöegyesület I. évi november hó 11-én, vasárnap d. u. 3 órákor a vármegyeház kistermében a vála-ztmány által módosított alapszabályok elfogadása és megerősítése a nagymélt. Miniszteriumhoz leendő fel-jesztése végett rendkívüli közgyűlést tart, melyre az resilelet összes tagjait tisztelettel meghívja. Az el-kség.

Halálozás. Id. Kabdebó Antal életének 82-ik-ben e hó 52-én elhunyt Székely-Kereszturon. Halá-felesége született Szenkovits Jozefa, Kabdebó István családja, Meskőné Kabdebó Róza és családja, Kab-bó Ottó és családja, Kabdebó Etelka, ifj. Kabdebó-tal, Kabdebó Ferencz és családja siratják.

Városunk képviselőtestülete e hó 24-én rend-es gyűlést tartott. Az elnöki széken Demeter Dénes ácsos, helyettes polgármester ült. A tárgysorozat gyalási rendjének megállapításánál élenk vita volt polti Domokos költségvetési indítványai felett. Miután eadott indítványok kellőleg előkészítve nincsenek, árendről levezik és egy általános értekezlet össza-sára utasították a tanácsot. A napirendre átvérve, dnyunk 6 Felsőnének népeihez intézett közönsé-irahó-dollal tudomásul vették. Ugyazintén a tvh. iratá-tát is a »Kisajátítási alap-ra vonatkozólag. Az tolv választmányának az 1898. decz. 22-én választott osi képviseletet megsemmisítő határozata szintén ik beszéd tárgyat képezte. Egyszerűen tudomásul ék. A városi számvévi választása ellen tett panasz-t bizgatási bíróság elutasította, melyet tudomásul ék. Gyertyánffy Gabornak a megsemmisített képvise-let hozott határozatok feloldását kérő folyamod-át, habár a képviselet nem is volt szabályszérü, h. elutasította, mert azok nagyrésze már fogana-va van. A tüzoltó-egylet mult évi számadását ki-solták, mert abban 152 korona bor- és sörköltéség felvéve. Ezután tudomásul vették az 1900. és a tkező 1901. évre összedíltot virilis képviselők vasott névsorát. Bemutatták a városi iparos és oku keresk. iskolához megválasztott tanítók név-zékét, mely szerint Kovács Gábel igazgatása alatt sa Jakab, Daróczi János, Gál Sándor, Lázár József így László ismételtén 3 évre megmaradtak. Sárosi rné és Pünkösti József városi illetőségűnek ismerik el. Wolf Adolf, Madarász Veronika és meo Ilona pótdójtát törlék. A vármegyei tiszti díjra szolgáló pótdójt kivételét megjegyzéssel tu-ásul veszik. Ezzel kapcsolatosan Valentisk dr-ja a város figyelmét, hogy a tisztviselők bünteté- befolyó összegeket ne a körjegyzői, hanem a tisztviselők nyugdíj-alapjára fordítsák. Indítvá-n szabály megváltoztatását. Kónya Sándor hely-nész 500 korona segélyt kér 4 éven át, hogy nevé fiait a zenekonservatoriumba taníttathassa. felszólítására 300 koronát megszavaztak oly tel, hogy a kifizetéséknél a fiu előhaladását igá-kell. Hoffmann Alajos elagott 48-as öreg honvé-d a városi szegény-alapból havi 10 korona segélyt k. Solymossy Lajos drnak utcaaszabályozásra vo-

natkozó ajánlatát a tanácshoz utasították előkészítés végett. Az aszfalt-folyókák átvételére, illetve szakaszrú megbírálására Diószeghy Samu kir. mérnököt és Papp Lajost kéri fel. Schubert János helybeli pékmester a város kötelekébe való felvételéért folyamodik. A hely-tes polgármester kijelenti, hogy erre az ügyre nézve volt valami intézkedés '885-ben, de az akták ki van-nak selejtezve s nyomára jöni nem lehet. Áz azonban egy bizonyítványt a kályha mellett véletlenül megtaláltak és ennek alapján véleményezik a felvételt. Igen kedélyes hangulat keletkezett erre s a további nyomozat ezel-jából napirendről való levételét elhatározták. Gyertyánffy Gábor osszamlainak fedezéséről tett ezután előterjesztést a tanács. Hosszabb vita után a tisztú ügyész felkérték az ügy tisztázására. Feleky Pál rendőrfőkapitány 6 heti szabadságot engedélyezett. Koncz Árminnak az ev. ref. papi lakkal egy vonalban kioszk építésére engedélyt adtak. A faiskolák- és fásításokról szóló, a földmívelésügyi miniszter által módosított szabályren-deletet tudomásul vették és Bolyai Gáspár pótdójtát törlték. A költségvetést és az ezzel kapcsolatos ügye-keket az összehívandó értekezlet elé utalták.

Fillérestélyek. A székelyudvarhelyi »Polgári önk. és segélyező-örény« rendes fillérestélyeit 1900. október hó 29-én (hétfőn) az egylet nagyertermé- megkezdé, mely estelekre a t. községet tisztelettel meghívja a rendezőség Músor: 1. Nyitány a helybeli zenekar által. 2. Megnyitó beszéd egy. elnök Solymossy Endre tanár által. 3. Zene. 4. Felolvasást tart Spallér József tanár. 5. Zene. 6. Szavaltat Daróczi Ilonka által. 7. Zene. 8. Szavaltat Magyar György által. Músor után táncz 12 óráig, belépti díj mint rendezés. Rendezők: Fischer Ferencz, r. b. elnök. Ifj. Szemerjai Károly, r. b. alelnök. Mészáros Zoltán, Schubert Emília és Hermina.

Hargita Nánor. helybeli szakiskolai igazgatót az intézet »Ifjusági önképző-kör-e« névpnjára alkalmá-ból kedves háziünnepélylél lepte meg, a melyért az ünnepeit meghatottan mondott köszönetet.

Gyilkosság. Pető Fabián, Balló Rudolf és en-nek nevelt fia Pető Balló Elek magyarhermányi lakosok e hó 19-én délután a község határában fesszeszólalkoz-tak. Szó szót követett s Pető Fabián fejét ragadott, hogy levágja régi ellenségét Balló Rudolfot. Ebben a gyorsan odáérkezett Zsigmond Sándor megakadályozta De már erre a nevelt fiu is megharagudott s hazulról hozott vadászegyerével czeblá lepte meg Pető Fabiánt, kit 10 lépésnyi távolságból mellén találva, azonnal össze-roygott és pár perc múlva kiszenvedett. Zsigmond figyelmeztése ekkor már hatástalan maradt, mert a felbőszült Pető Balló Elek vért szomjazott. A csendő-rség letartóztatta s most az oklándi járásbírósg fog-házában elmékedik szomorú tette felett.

Helyreigazítás. Multkori számunk »Nyilvános köszönet« rovatában Barthos Dénes parajdi plebános ur neve után 1 kor. állott 7 (hét) kor. helyett; mit is az igazságg érdekében készséggel korrigál a bizottság.

A vidéki hírszemet országos felügyelője vas-marokkal fogott hozzá a rendezéshez. Tervezetet készí-tett, mely szerint több nagyobb várost egyesített állandó szinkereletek fenntartására. Vármegyénk a III. kerü-letbe van beosztva.

Tájékoztás. A helybeli könyvtörök megtámad-tak. Hogy mennyire nincs igazuk és mennyire igyeke-ztek félrevezetni a nagyközönséget, annak igazolására kö-zölöm az árlejtési jegyzőkönyv kivonatát a következőkben:

K i v o n a t a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék elnöke által a székely-udvarhelyi kir. törvényszék és ehhez tartozó székely-udvarhelyi, székelykereszturi és oklándi kir. járásbíró-ságok részére a jövő 1901. évre szükséges könyvtörök munkálataknak nyilvános árlejtés után történt biztosí-tása tárgyában 1900. október 15-én felvett jegyzőkönyvből. A megjelent felek előtt az árlejtési feltételeket és a munkáratk feltüntető jegyzék felolvastatván, neve-zettek a következő ajánlatokat teszik és pedig: Szabó Gyula a jegyzékeken foglalt alapáraknál 1% al olcsóbban kíván vállalkozni, Szemerjai Károly 10% al olcsóbban, Günther Lajos 25% al, Szabó Gyula 26% al, Szemerjai Károly 27% al, Günther Lajos 40% al, Szemerjai Károly 41% al, Günther Lajos 45% al ol-csóbban kíván vállalkozni; 4 1/2 órákor meg egy fel-órái idő adatván, a 3/4 12 órai kiszabott idő eltelte után több ajánlat nem tételést s mint legkedvezőbb ajánlat-tevő Betegh Pál vállalkozónak kiadatik. A kivonat hitelesül: Sz.-Udvarhelyt, 1900. október 25,

T a m á s i P é t e r, kir. törvényszéki írodatiszt.

Azt hiszem, fölösleges bizonyítani ezek után, hogy nem 45, hanem 4%-al vállalkoztam olcsóbban az álla-luk ígért áránál. Különben a mi kereskedői tisztessége-met illeti, annak helyreigazítása érdekében a szüksé-gesnek tartott törvényes lépéseket megtettem. Székely-Udvarhelyt, 1900. okt. 26. Betegh Pál, könyvtöré-szet-tulajdonos.

Apróhirdetések. E rovatban minden szó 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillé-ért közöl a kiadóhivatal.)

É L E T * * * * * K Ö N Y V E . Ingyenes gyógymód. Eddig gyógyíthatatlan betegségek is feltétlenül gyógyíthatók. Ára 2 korona.

Kapható: a »Székely-Udvarhely« kiadóhivatalában Betegh Pál könyvkereskedése, könyv- és újságkiadónál Székely-Udvarhelyt.

Tiszta bort, likőrt, rumot venni akarók, kérjenek ár-jegyzéket Székely-Borkereskedéstől Székely-Keresztur.

Calcium carbidot legelőnyösebben szállít a boszniai villamos művek magyarországi vezérképviseletje; valamint szabadalmakat is kieszakozt és a ki-velebbak értékesíti; ugyazint mindenmü gépezeti és elektro-technikai berendezést pontosan küld: Takács Győző és Társa mér-nöki iroda Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 10. sz.

Esztergályos. Székely-Udvarhelyt, a Kossuth utcában levő műhelyében Balázs Károly, Budapestén kiképezett esztergályos-mester készít: mindenféle esztergályos munkát bármily finom kivitelben. Esztergályos buto-rok és bútorrészek, konyhai kellekék a legjobb műmészségben, hordó-csapok versenyképes áron és pontos kiszolgálás mellett.

Közgazdaság.

Udvarhelymegyei arányosítások.

Darányi miniszternek tudomására jutván, hogy Udvarhelymegyében a nagyerjedelmű erdőségeknél és legelőknél arányosításnál a kisbirtokokok túlértékeltelenségé- nek kihasználásával egyes célnes és hatalmas em-berök a kisbirtokoknak arányrészeit igen sok község- ben potom áron összevásárolták és ez által a népesség nagy tömegének megélhetési feltételeit jövőre lehet- lenné teltté: felhívta Udvarhelymegye mezőgazdasági és erdőrendészeti bizottságait, hogy ezen ügyeknek álla-potáról tüzetes jelentéseket terjesszenek fel.

Udvarhelymegye mezőgazdasági bizottsága folyó hó 24-én tárgyalta ezen ügyet és szomorúan győződött meg arról az előterjesztelt adatok alapján, hogy a kis-birtokokok kifosztása csakugyan folyamatban van. Ott van Zetelaka nagyközség, hol közel 10.000 kat. hold közhelyet egyes emberek a kisbirtokosoktól összevásá- roltak potom áron és teleknyilvileg magukra írták. Az is megállapított az erdőfelügyelőség indokolt ja-vaslatából, hogy maga a törvényszéki és bírói eljárás is az arányosításoknál helytelen gyakorlatot állapított meg, mert van eset arra, hogy egyes községekben a már egyszer jogérvényesen befejezett arányosítást má-sodszor, sőt negyedszer is folytatják.

Ugy az erdőrendészeti, mint a mezőgazdasági bi-zottságok egy pár nap alatt fel fogják terjeszteni ja-vaslatukat a miniszterhez és abban kérni fogják egy Egán Ede-féle szakembernek kiküldését a helyszínére; továbbá kérni fogják azt is, hogy a Székelyföldön a mostan folyamatban levő arányosítások azonnal felfüg-gesztessenek, az arányosítási törvények sürgősen mó-dosítsassanak, az apró birtokosoktól potom áron össze-vásárolt arányrészek kisajátíttassanak és az apró birtoko-soknak visszaadassanak, kik a kisajátítási összeget amortisatio után az elélegező állammal visszatéríteni köteleztessenek és végül, hogy a 100 holdon alóli kis-birtokok továbbra is erdőtörvény uralma alatt közs- ségben maradjanak. Az arányrészek visszasajátításánál a teleknyilvén adatok szolgálnak alapul, mely kisajá-títás nagy összegre nem fog rugni, mert az apró arány- részek nagyon olcsó árban szedettek össze a kisbirtokosoktól. Elég szomorú, hogy idáig jutottunk. Valaki.

Iparügyek.

Miniszteri elismerés. Hegedűs Sándor kereske-delenügyi m. kir. miniszter a helybeli állami kö- és agyagipari szakiskola igazgatójának, valamint tantestü- letének külön-külön — az intézet által a párisi kiállí-tásra készített sikerült munkáikat — teljes megelége-dését és elismerését nyilvánította. Egyuttal örömmel jelezzük, hogy ezen fontos érdekeket szolgáló iskolának a párisi világgkiállításon a legnagyobb kitüntetés: a Grand-Prix-et nyerte. S épen azért magunk is őszintén esztalokozunk a magas elismeréshez és a derék tantes-tületnek élen igazgatójával s mindazoknak, kik e szép sikert városunk nevéhez fűzték — köszönettel adozunk.

Székely iparosoknak a honvédelmi m. kir. minisz-ter a honvédség 1901. évi lábbeli szükségletéből a székely iparkamara ajánlatára 2850 pár lábbelit enge-délyezett, a melyből a helybeli bőriparásztovetkezet 400 pár bakancs és 400 pár kőnyű cipőt kapott elkészítésre.

Szerkesztői üzenetek.

M. Gy. A kérdés tárgyát képező közlemény — tényleg be-kiadás folytán — már néhány hét óta birtokunkban van. Mi azon-ban azt teljesen magán jellegűnek és szintén jámbor tévedésnek minősítvén, szó nélkül papirkosárba helyeztük. Alapos ok nélkül másokat kibéltetni nem szoktunk.

B E T E G H P Á L, felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Közönség köréből.*

Tekintetes szerkesztő ur! Becces lapja 41. számában e rovat alatt »Sze-gényügyi bizonyítvány« című közleményére kérjük az igazságnak megfelelőleg Homoród-Szent-Márton képvise-lőtestületének egyhangú határozatából kifolyólag az alábbiaknak helyet adni sziveskedjék.

1. A képviseletestületnek gazdasági ismételő-iskola ezeljaira Győrfi István községi tanító által felajánlott 5 holdas tagját el nem fogadhatta, mivel nevezett taní-tónak H.-Szent-Márton határában összes ingatlan birtoka csak 1 hold és 1568 □, ekkora terület pedig szak-szerű gazdasági tanulmányokra nem elég. 2. A képviseletestület és az előjáróság kellőleg elbírált, miszerint Győrfi István mint községi tanító, postamester, kántor, dalárdavezető, iskolaszéki jegyző és faiskola kezelő: képtelen arra, hogy még a gazda-sági ismételő-iskolát is vezesse; mert hiszen 492 □ területű községi faiskolában is a saját ezeljaira csakis répat, kukoricát és pityókát termelt.

* Az e rovat alatt megjelent közleményekért semmi felelős, séget nem vállal a szerk.

3. Ezek után beláthatja a nagyközönség, misze-rint azt a szegényügyi bizonyítványt H.-Szent-Márton képviseletestülete valóban megérdemlül akkor, ha nevezett tanítónak az iskolafenntartó testülettel szemben, mely őt fizeti, neki feleltetés hatósága, ellenőre és ennek a testületnek hozott határozataival szemben még sokáig túri árogins magaviselétét. H.-Szent-Márton, 1900. október hó 22-én.

Orbán János, Godra Mihály, képviselőtestületi tagok.

Hivatalos rész.

Járványok. Udvarhely vármegye alispánjától 17571. és 17948—1900. alisp. sz. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi községi előjáróságá-nak Közhírré tétel végett értesítem, hogy Ólasztelek közs. bivalállományában a szörványosan uragott bival-ész, valamint a Homoród-Jánosfalva sertésállományá-ban járványosan uragott sertésész megszűnt s a vo-nalkozó zárlatok feloldattak. Székely-Udvarhelyt, 1900. október 17-én. Dr. Damokos Andor, alispán.

Körözések. Udvarhelyvármegye alispánjától 17358., 17584., 17585., 18004., 18005—1900. alisp. sz. Székely-Udvarhely város rendőrfőkapitánya- és a három fő-szolgabíronak. Körözés végett értesítem, hogy Fabián József székelyudvarhelyi lakosnál folyó év tavasza óta egy 3 éves szürkésörü borjú fel van fogva. Folyó évi szept. 25-én Nagy György Ignácznak 2 drb 5 éves sárga szörü kancaesikója az oroshelyi legelőről el-vezett. Az egyiket cseug van s két lába szársza. Patakfalvi Simó Ferencznel egy két éves fehér szörü ökrötulok fel van fogva. Kápolnás-Oláhfalva községben 15 nap óta egy drb 18 éves pejkanca fel van fogva. Altha községben pedig 8 nap óta 1 drb 1 és fel éves fehér-szörü jegynéküli üsző tinó van felfogva. Székely-Udvarhelyt, 1900. október 18-án. Alispán helyett: gróf Lázár Adám, főjegyző.

1107. szám. Folyó 1900. v.

Árverési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó köz-hírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbírósgnak V. 2484—1900. p. számu végzése által székelyudvar-helyi Gál Jánosnak képviselve dr Valentisk Ferencz ügyvéd által k.-oláhfalvi Csiki Ambrus, Csiki Márton és székelyudvarhelyi Kassai Árpád ellen 366 kor. 74 fillér és járuléka iránti ügyben alpereseknél K.-Oláhfalva és Sz.-Udvarhelyen fekvő, összesen 1312 koronára becsült következő javai, u. m.: Csiki Mártonnál: Két hámos kancaöl, egyik sötét, a másik világos pejszörü és még ennél 2-től 7. tétel alatt ingók; K a s s a i Á r p á d n á l: két fiakkeres parapáló, egyik sötét, a má-sik világos pejszörü, egy pár hám gyöplével együtt és egy fiakker-kocsi, ezen ingók K.-Oláhfaluban, Csiki Már-ton házánál november hó 26-án délelőtt 9 órákorak és Sz.-Udvarhelyen Kassai Árpád házánál délután 3 óra- kor, mindkettőnél 1900. november hó 26-án nyilvános árverésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alul is a többlet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál meg- tekinthetők. Ezuttal felhívatnak mindazok, kik a lefo-glalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtó-hoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás fo-lyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölölegére fog-nak utasítani.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól. Sz.-Udvarhelyt, 1900. október hó 23-án.

Bíró Sándor s. k. kir. végrehajtó.

Nagy lámpa raktár. A helyi és vidéki építkezé közönséget ez uton van szerencsém értesíteni, hogy mindenféle ivergezeseket a legutányo-sabb árak mellett elvállalok. A munkálatoknak pontos és gyors kiviteléről kezeseséget vállalom, valamint arról is kezeskedem, hogy a legközönségesebb iver-táblám is csehországi sima, fehér ivergek, tehát a legkényesebb igényeknek is meg-felelek — Továbbá van szerencsém egész ujonnan berendezett porcellán-, fűszer- és lámpa-üzletemet a helyi és vidéki közönség szives pártfogásába ajánlani. A nagyérdemű közönség szives megren-delését kérve, vagyok teljes tisztelettel: Szentpétery Gergely.

Legutányosabb árak. Marhahus kilója 36 krtól 40 krig. Marhahus kilója 36 krtól 40 krig.

MÉSZÁROS- ÉS HENTES-ÜZLETET nyitottam Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utcai saját házám üzleti helyiségében (Budapest-szállóval át-ellen). Naponta friss virsli, szafaládé, lengyelkolbász, parizer, kassai és szebeni felvágottak, friss zsír és túró nálam a legszolidabb árakban, pontos és tiszta kiszál-galással. Ugyazint friss marha-, sertés- és borjúhúsok is kaphatók. Helyiségemben elkülvitve termény- k tengeri (törökbuza), buza, rozs, zab stb. legolcsóbb elárúsításával és legmagasabb árban való megvételével is foglalkozom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközölhetnek. Szives pártfogást és hazafias támogatást kérve, vagyok kész szolgálattal: Balásy Ignác, mészáros és hentes.

Árlejtési hirdetmény.

Alsó-Siménfalva községben építendő állami iskolaház építési munkálatainak kiadására az árlejtés folyó évi november hó 11-én reggel 9 órától kezdődőleg tartatik meg.

Vállalkozni kívánók ezen árlejtésre azon értesítéssel hívatnak meg, hogy az árlejtési fel-

tételek alsósiménfalvi községi bírónál naponként megtekinthetők és hogy az árlejtésben részt vevők a 3981 korona kikéltési árnak 10 százalékat bánatpénz gyanánt készpénzben, vagy óvadékképes papírban kötelesek letenni.

Alsó-Siménfalva, 1900. évi október 19-én.

Joó Elek,
k. bíró.

BOR

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termék, melyek találadásáért teljes felelősséggel szavatol!

FERNENCEL GYULA

jóhírű pinczejéből Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utca) kapható a következő előnyök árakban:

Nagyban 56 literen felül hektoliterenként 36 koronától 140 koronáig.

Kicsinyben literenként 56 fillértől 2 korona 80 fillérig.

Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

UNGHVÁRY LÁSZLÓ

CZEGIED

UNGHVÁRY LÁSZLÓ 300 boldor czegeit győmcsutásalóla és szőlőtelepének árjegyzéke megjelent.

mely 500 gyümölcsfaj leírását tartalmazza. Nemes csemete eladatik 2 krtól 50 krtig Rendelhető még a denlele vadoncz, nagygyümölcsű szilva és gyökerez szőlőveszté Kaplakoz, a gyökerez macura, ribizli, ható sárgy-készítésre alkalmas akkoz, a gyökerez 20-30° en, stb. Vizontelárusítók és hitelt kapóknak Kertészeti eszközök és kizáró borok is adatkant el. Árjegyzék bérmentve küldetik.

Legfinomabb egyiptomi szivarkapapír és hüvely.

A HÖLGYEK nagyrésze nem szokott szépséget gondosan kell arra gondolni, hogy a **ápolni.**

Igen gyakran a toilette-hez a legolcsóbb szappanokat, legrosszabb és ártalmasabb arzenkezősöket és mosdóvizet használják, a melyek elpusztítják a bőr- és arczszin üdeségét.

A ki e veszélyes szerekkel megmentődni s valóban kipróbált szert akar, ajánlom, hogy toilette-hez kizárólag csakis

Dr. Sihulsky-féle arzenkenőst,
" " " mandula-korpa szappant,
" " " mosdóvizet

használjon, mert ez minden szeplő, májfolt, bőrtisztatlanság ellen a legbiztosabb hatású szernek bizonyult, mely a szépséget és üdeséget nemcsak létrehozza, hanem állandóan fenn is tartja.

Végül szives figyelembe ajánlom díszmű-áru dusan berendezett raktáromat, hol állandóan kaphatók: legfinomabb rizsporok (Pouder), illatszerek és pipere szappanok! pénz-, dohány-, szivar-, cigareta-tárczak; ruha-, haj- és fogkefék stb. stb.

Teljes tisztelettel:
GÁL JÁNOS,
m. kir. dobánygyártósór,

Sarg's-féle Kalodon fogercém.

MOST jelent meg **PÁLMAY JÓZSEF:**
„Udvarhely Vármegye Nemes Családjai”

című nagyszabású műve 34 nagy 40 íven, ára **füzve 16 korona.** Kapható a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkiadó, könyvkereskedőnél) Székely-Udvarhelyt. — Művészies kivitelű bekötési táblák e műhöz darabonként 4 koronáért ugyanitt megrendelhetők.

Videki megrendelések utánvétellel teljesítettek.

Gazdák és állattenyésztők megegyeznek abban, hogy Magyarországon az állattenyésztés hanyatlott. Ennek oka kétségtelenül az utóbbi időben elhárpódzott állatbetegségekben keresendő. E tekintetben **kiszámíthatatlan jelentősége van Somogyi Géza** találmányának, az állatok emésztését elősegítő pornak, a mely fokozza az állatok ellen és elősegíti a hizást.

A 13,652. számú szabadalmazott D. 46. sz. iparengedélyvel ellátott Somogyi Géza-féle állatok emésztését elősegítő por 56,086. és 36,775. számú törvényes védjeggyel bír és a hivatalos vegyelmezésen kívül első rendű **gazdaságok, állatorvosok, gazdasági iskolák, egész község által kipróbálva van,** a kik írják, hogy nemcsak sertésüknek, de mindenféle állatnál feltűnő és bámulatos hatású, szóval biztos hatású por; **kétszázszor ember használja, elismeri és díszéri a por csodás hatását,** étvágy, emésztés, hizási szerül is kifizeti magát a por használása. Minden háznál nélkülözhetetlen. — Elismerő levelek vannak még **huszár és tízár** ezredektől is, kik a **lovaknál is óriási eredménnyel alkalmazták.** — Egy csomag 18 kr., 1/2 kilós doboz 45 kr., 1/2 kilós doboz 90 kr. — Utasítás és elismerő levelek bárhol megnevezhetők. — Vizont eladók nagyobb kedvezményben részesülnek. — Egyedüli főelárusító **Szentpétery Gergely Sz. Udvarhelyt.**

Pilseni ősforrás! **Pilseni ősforrás!**

NEMZETI KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM

SZÉKELY-UDVARHELYT (Kossuth-utca).

A SÖR-ök „SÖR“-e, azok királya:

A „PILSNERI ÖSFORRÁS SÖR“.

Ennek az orvosi tekintélyek által is kitűnő minőségűnek elismert, egészségügyi szempontból megbecsülhetetlen itálnak kimerésére csarnokot nyitottam.

Tiszán kezelt **valódi erdélyi borok**-kal, **jó magyar konyhá**-val okáll a nagyérdemű közönség rendelkezésére. — Reggeli, ebéd, vacsora abbonement-tel kényelmesen berendezett helyiségben, valamint házakhoz szállítva is — nálam a legolcsóbb árakban kapható. — **Videki közönség részére — szükség esetén — egészen külön szobával rendelkezem, hol a legolcsóbb és izletesebb ellátást biztosítom.**

A n. é. közönség látogatását kérve, vagyok és maradok

naponta változatos étrend;
egy villás zóna-reggeli 8 kr (16 fillér)

legalázatosabb szolgálja:
Schneider G. A.
Sándor István.

Udvarhelyvármegye székelyudvarhelyi járás főszolgabírája.

Sz. 7642—900. sz.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében a VIII-ik közegészségügyi körorvosi állomás lemondás folytán üresedésbe jött.

Ezen körhöz Szentgyházás- és Kápolnás-Oláhfalu, Lővéte és H.-Almás Főzsegek tartoznak Szentgyházás-Oláhfalu központtal, a hol az orvos köteles lakni.

Fizetése évi 800 korona és természetben lakás.

A körorvos nyáron a homoródi gyógyfürdőn furdorvosi teendőket végezvén, ezért külön 400 korona fizetés s a fürdőben két szobából álló lakás illeti.

Az orvosi rendelvevények, valamint a műtétek díjai is szabályozva vannak 1 koronától 10 koronáig, vagyontalan betegek díj nélkül gyógykezelendők.

Járvány kiűtése, vagy hivatalból tett kiküldetésnél a körorvost díj nem illeti, csak természetben kiszolgáltatandó fuvar, vagy annak ára, kilométerenként 20 fillér.

A körorvos köteles leend havonként és félévénként a járási orvoshoz egészségügyi jelentést és kimutatást beküldeni.

A pályázni kívánók felhívatnak, hogy az 1876. évi XIV. t.-cz. értelmében felszerelt folyamódványokat **folyó évi november hó 4-ig** alóírt járási főszolgabíróhoz adják be.

Székely-Udvarhelyt, 1900. október 5-én.

Demeter,
főszolgabíró.

A BŐRIPAR-SZÖVETKEZET

SZÉKELY-UDVARHELYT, Kossuth-utca.

Tagjainak keresete, hitele és üzleti érdekeiknek előmozdítását tűzte feladatul. Ajánlja az erdélyi részekben **paratlanul álló** olcsóságú és kitűnő **cipőfőfelsőréseket** minden alaku cipőkhöz. Raktáron vannak és mindig a legkiválóbb minőségben kaphatók: I., II., III-szor üteltett ökr- és bivaltalpak 90 1.35-ig. Angol talpbél, cseres hasított, boeskor talpak. Tehen-, pilling- és borjubőrök (fekete és viksos). Különféle legfinomabb zergék. Csizma- és cipőbélések mindenféle színben (juhőr). Legfinomabb szatén és lag, kiltbőr, francia sevro, oroszlag. Szíjgyártók részére blank és sznes juhlag minden színben. Cipő- és eszimakellékek a legnagyobb választékban. Szarvasbőr fekete és kocsimosó. Ponyvák mérték után megrendelhetők. **Czipőkenőstök fekete és sárgaczipőkhöz legolcsóbban itt kaphatók.** E szövetkezetnek rendes tagja lehet s az összes előnyökben részesül, ki legalább egy részjegyet vesz s azt 1 vi 2 koronás összegekben pontosan fizeti. Egy részjegy ára 40 korona. Felvételre bármikor lehet jelentkezni a szövetkezet helyiségében.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Ó fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ó császári és királyi fensége Szalvator Lipót főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal béelt cipőkkel. Ó fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbéllel, ugyanannál a czipésznel s aztán küldjek ide.

Hisszük, hogy e vadász-czipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelőek, mint megfelelőek voltak a szalon-czipők.

Zágráb, 1898. július 8.

Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betétű cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden láb fáradást, hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvostást nem igényel. Szives tanácsát köszöni.

Dánoson, 1897. szeptember 17.

Wekerle Sándor.

Köszönetnyilvánítás Cho . . . Olga grófnő udvarhölgytől.

— **Órjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.**

Nines többé láb fáradás!

Sem tyukszem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégős. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki czipőjét dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéllel látja el.

Kettős vastagsága 2 kor. 40 fill. egyszerű 1 kor. 20 fill., homoktalp 80 fill., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a es. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Vizontelárusítókknak megfelelő árengedmény.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Az asbestáru-gyár képvisellete:

Bőripar-szövetkezet Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utca.

PANAJOTH ALBERT MŰLAKATOS

TECHNIKAI MŰHELYE.

SZÉKELY-UDVARHELYT. — KOSSUTH-UTCZA 44.

A t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy jó nevű üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendeztem s állandóan raktáron tartok **valódi Singer és Medium** (posztó-varró), **Viberatis** **arika**hajos és **hővarró** **Hové**, valamint **szabó gépeket**, melyek már többeket fölülmúltak. Valódi aczélepeimért **10 évig jótállok** s vevőimert azon kedvezményben részesítem, hogy a nálam vásárolt gépeket **ingyen javítom.** A varrógépek raktáron 33—100 frtig kaphatók.

A legfinomabb angol kerékpárok és kerékpár-kellékek állandóan nálam legolcsóbban kaphatók. Raktáron tartott gépeimért **2 évig jótállok**, 1 és fél óra alatt kerékpározni bárkit megtanítok. **Villamos-jelző készülékek**, villamos csengők, telefonok, vízvezeték berendezések a legolcsóbb árak mellett eszközölköttek.

Monarch-féle gépek 100 frt. Pesoch-gépek 140 frttól 200 forintig.

Bármily gépeket látok, lakatos munkák, épületvasalások (rácszatok), sarkerítések készítését saját vagy idegen minták után elvállalom és pontosan teljesítem.

Tűzők (takaréktűzhelyek) nagy választékban, kedvező árak mellett, esetleg előnyös részletfizetésre is.

Teljes tisztelettel:

Panajoth Albert.

Hatodik

ELŐFIZETÉ

Egész évre . . .
Fél évre . . .
Negyed évre . . .
Külföldre egész évre . . .
Papok, tanítók, és más közs. előjárók részére . . .
tanító-egyetlen tagjának részére . . .
— Egy példány . . .
Megjelen betű . . .
vasár . . .

Érdekes be

Kéy

Egy falu . . .
Ott áldó . . .
nál néhány . . .
vegyes pálink . . .
gán- és közü . . .
során a kért . . .
írás és olvas . . .
— Soké . . .
sem adnán . . .
Elégé szégye . . .
ben nem volt . . .
küldeni. Er . . .
nem küldök . . .
tem. Másze . . .
mekek. Jóse . . .
falu háznál . . .
igy is az els . . .
nájak. Ha ne . . .
ják, hogy ré . . .
A valott sok . . .
lett mondano . . .
nem, mert es . . .
polgáram oly . . .
Egyszer . . .
Ha iltho . . .
más faluban . . .
mám s jó p . . .
népnek az el . . .
mával B. fal . . .
lovam volt . . .
felülhetett ak . . .
Hát ott . . .
ismert. Mag . . .
a tenyeröke . . .
Beszélte . . .
újságokról . . .
mint a szó l . . .
köszöntött rá . . .
mondtam vis . . .
szájukat De . . .
én aznap es . . .
keztem Brass . . .
Elég a . . .
a zsebéből . . .
kinek cifra . . .
marhája, 3 . . .
nekem lassu . . .
néztem meg . . .
pannak. Min . . .
Uram, 7 . . .
gondolám m . . .
* Ezt a sz . . .

A „SZÉ

Hám

Miga

Nem

Bocsi

Lébe

Nem

Hadd

Szék

Járom . . .
meggizzen l . . .
hervadás k . . .
nyadt rétnel . . .
Bucsu . . .
érzi. Pedig . . .
enyolg a gy . . .
játsszik, hi . . .
szerelemre . . .
nek lassu b . . .